

The background is a light blue gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across the surface. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

HISTORIA PIEŁĘGNIARSTWA OPERACYJNEGO

Pierwsze instrumentariuszki

- ☒ nie zawsze były pielęgniarzkami,
- ☒ czasem były one szkolone przez lekarzy chirurgów a następnie przystępowały do egzaminu państwowego i otrzymywały dyplom pielęgniarzki.

Pierwsze „dyplomowane” pielęgniarzki kształciły praktycznie tj. w warunkach sali operacyjnej nowe instrumentariuszki.

Do ok.1950 r.

w salach operacyjnych pracował jeden zespół pielęgniarek, które zajmowały się

- ☒ znieczulaniem eterowym
- ☒ i pomaganiem chirurgowi.

Po ok. 1950 r.

nastąpiło rozdzielenie zadań wykonywanych przez pielęgniarzki bloku operacyjnego.

Zaczęły się tworzyć dwie odrębne specjalności:

- ☒ pielęgniarstwo operacyjne (instrumentariuszki),
- ☒ pielęgniarstwo anestezyjologiczne.

1960r. Utworzenie Ośrodka Doskonalenia Kadr Medycznych w Warszawie.

❑ Powstał pierwszy program kształcenia podyplomowego pielęgniarek instrumentariuszek, który obowiązywał do 1995r.

❑ Pierwsze kursy kwalifikacyjne i specjalizacje odbywały się w Wojewódzkich Ośrodkach Doskonalenia Kadr Medycznych (WODKM).

1967-1996r. Liceum Medyczne (5 lat), Medyczne Studium Zawodowe (2 lata) - po ukończeniu liceum

☒ W ramach programu nauczania pielęgniarstwa uczennice szkół pielęgniarских odbywały **dwutygodniowe zajęcia praktyczne w blokach operacyjnych (10 dni po 7 godzin zegarowych)**.

Modele kształcenia pielęgniarek operacyjnych w Polsce do 1996r.:

I model:

- ☒ Szkoła podstawowa (8 lat),
- ☒ Liceum Medyczne (5 lat -zajęcia praktyczne w bloku oper.),
- ☒ Szpital
- ☒ praca w bloku operacyjnym – szkolenie praktyczne,

- ☒ kurs i specjalizacja jako kształcenie podyplomowe.

II model:

- ☒ Szkoła podstawowa (8 lat),
- ☒ Liceum Ogólnokształcące (4 lata),
- ☒ Medyczne Studium zawodowe (2 lata, zajęcia praktyczne w bloku oper.),
- ☒ Szpital
- ☒ praca w bloku operacyjnym – szkolenie praktyczne,
- ☒ kurs i specjalizacja jako kształcenie podyplomowe

1996 Studia pielęgniarские I stopnia (Licencjat)

☒ Od czasu wprowadzenia licencjatu **zlikwidowano zajęcia praktyczne w blokach operacyjnych.**

Model kształcenia pielęgniarek w Polsce od 1996r.:

Szkoła podstawowa (6 lat),

☒ Gimnazjum (3 lata)

☒ Liceum ogólnokształcące (3 lata)

☒ Studia pielęgniarские I^o - licencjat (2 lata)

☒ Szpital

☒ praca w bloku operacyjnym – szkolenie praktyczne,

☒ kurs i specjalizacja jako kształcenie podyplomowe.

☒ Studia pielęgniarские II° - studia magisterskie (2 lata)

1968r. – Utworzenie pierwszej specjalizacji dla pielęgniarek operacyjnych w Szpitalu przy ul. Banacha w Warszawie.

1980r. – Zorganizowanie specjalizacji przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli i średnich Kadr Medycznych w Lublinie.

1994r. Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie – przy współpracy z Firmą J&J zorganizowano kurs kwalifikacyjny dla pielęgniarek operacyjnych.

Opiekę merytoryczną nad kursem sprawowała Ellen Murphy, Prezydent Amerykańskiego Stowarzyszenia Pielęgniarek Operacyjnych (Association of Operating Room Nurses). 11

1995r.

☒ **Spotkanie pielęgniarek operacyjnych w Mikołajkach** zorganizowane przez Firmę Johnson&Johnson. W spotkaniu uczestniczyła Ellen Murphy. **W czasie zjazdu zrodził się pomysł na rozpoczęcie kształcenia pielęgniarek operacyjnych w Polsce.**

☒ Powołanie zespołu ds. opracowania nowego programu kształcenia podyplomowego pielęgniarek operacyjnych w Centrum Edukacji Medycznej.

☒ Opracowanie programu kursu kwalifikacyjnego dla pielęgniarek/położnych operacyjnych.

☒ **Powstanie Stowarzyszenia Instrumentariuszek Polskich** - pierwszego stowarzyszenia pielęgniarek operacyjnych w Polsce (w krótkim okresie stowarzyszenie rozpadło się).

1996r.

☒ **W 10 ośrodkach wojewódzkich zorganizowano kursy kwalifikacyjne wg nowego programu.**

☒ Po zakończeniu kursów w CEM zorganizowano warsztaty szkoleniowe, w których wzięli udział członkowie zespołu opracowującego program kursu kwalifikacyjnego oraz przedstawiciele organizatorów szkolenia ze wszystkich ośrodków.

☒ Obie strony wymieniły doświadczenia.

☒ Wprowadzono poprawki do programu kursu.

1996r. Powstanie Towarzystwa Pielęgniarek i Położnych Operacyjnych w Bydgoszczy.

1997r.

- ☐ Ponownie zorganizowano kursy pilotażowe w 10 ośrodkach wojewódzkich,
- ☐ prowadzono nadzór merytoryczny ze strony CEM,
- ☐ ponownie zorganizowano warsztaty szkoleniowe, które zaowocowały wprowadzeniem kolejnych zmian do programu kursu.
- ☐ Równocześnie opracowano nowy program specjalizacji.

1998r.

❑ Opracowanie kolejnej wersji programu kursu kwalifikacyjnego dla pielęgniarek/położnych operacyjnych i specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego.

❑ (Drukiem oba programy zostały wydane w 1999r.).

Plan nauczania na kursie kwalifikacyjnym obejmował:

- ☐ zajęcia teoretyczne – 142 godz.
- ☐ zajęcia stażowe - 300 godz.
- ☐ konsultacje uczestników z kierownikiem kursu – 5 godz.
- ☐ samokształcenie - 26 godz.

Plan nauczania na specjalizacji obejmował:

- ☐ zajęcia teoretyczne – 292 godz.
- ☐ zajęcia stażowe - 1380 godz.
- ☐ samokształcenie - 65 godz.

1998r. Utworzenie Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych (CKPPIP) w Warszawie

- ☒ Ujednolicono system kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych we wszystkich specjalnościach.
- ☒ Opracowano nowe, ramowe programy kształcenia podyplomowego dla wszystkich kursów kwalifikacyjnych i specjalizacji.

**Opracowane programy będą obowiązywały
do 23 sierpnia 2015r.**

Ramowy program kształcenia kursu kwalifikacyjnego, obejmował:

☐ **blok ogólnozawodowy**, wspólny dla wszystkich kursów kwalifikacyjnych niezależnie od dziedziny kształcenia,

☐ **blok specjalistyczny** właściwy dla dziedziny będącej przedmiotem kursu kwalifikacyjnego.

☐ Czas trwania kursu kwalifikacyjnego nie mógł być krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 6 miesięcy.

1999

☐ Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Blok Operacyjny - organizacja i funkcjonowanie” organizowana w czerwcu każdego roku.

☐ **Powstanie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Instrumentariuszek z siedzibą w Białymstoku.**

2007

☐ Opracowanie i wydanie przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Departament Rynku Pracy odrębnych standardów dla pielęgniarek operacyjnych i chirurgicznych:

☐ **Krajowego Standardu Kwalifikacji zawodowych „Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa operacyjnego (nr 2241112)” i**

☐ Krajowego Standardu Kwalifikacji zawodowych „Pielęgniarka specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego

(nr 224103)”.

2008r. Rejestracja Stowarzyszenia Instrumentariuszek Ortopedycznych.

2010r.

Powstanie Zespołu ds. Pielęgniarstwa Operacyjnego przy Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych w Katowicach.

Powstanie Karkonoskiego Stowarzyszenia Instrumentariuszek w Jeleniej Górze.

Od czerwca 2011r. Karkonoskie Stowarzyszenie Instrumentariuszek wydaje „**Magazyn Pielęgniarek Operacyjnych**”.

2011r.

**☐ Powołanie Konsultanta Krajowego w dziedzinie
Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Operacyjnego.**

Na stanowisko konsultanta powołano dnia 20.12.2011r. dr hab. n. med. Marię Teresę Szewczyk (Zakład Nauczania Pielęgniarstwa Chirurgicznego CM UMK w Bydgoszczy, Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr J. Bizuela w Bydgoszczy).

2012r.

? Propozycja Ministerstwa Zdrowia dotycząca połączenia specjalizacji i kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego ze specjalizacją i kursem w dziedzinie pielęgniarstwa **chirurgicznego** (w nowym Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia).

09.02.2012r. – 1716 listów sprzeciwu zebranych w ciągu 1 miesiąca przeciwko łączeniu 2 różnych specjalności wysłano do:

- ☒ Krajowego Konsultanta w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego i operacyjnego,
- ☒ Departamentu Pielęgniarek i Położnych,
- ☒ Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych,
- ☒ Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego.

21.12.2012r.

☐ Wystosowanie pisma do: Dyrektora Departamentu Pielęgniarek i Położnych w Ministerstwie Zdrowia w sprawie utrzymania specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego oraz liczby zatrudnionych pielęgniarek w sali operacyjnej.

☐ Kopię pisma przekazano do

☐ Krajowego konsultanta w dziedzinie Pielęgniarstwa Chirurgicznego i Operacyjnego,

☐ Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych,

☐ Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych,

☐ Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Instrumentariuszek,

☐ Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pracowników Bloku Operacyjnego, Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

04.02.2013r.

☒ Pierwsza debata pielęgniarek operacyjnych z całej Polski w Centrum Onkologii w Warszawie.

☒ **08.04.2013r.** Zebranie grupy roboczej pielęgniarek i położnych operacyjnych w Centrum Onkologii w Warszawie.

☒ Dyskutowano nt. wzmocnienia reprezentatywności Stowarzyszenia na poziomie ogólnopolskim przez zorganizowanie zespołów ds. pielęgniarstwa operacyjnego przy OIPIP, w których nie działają takie zespoły.

☒ Powołano Ogólnopolski Zespół Koordynujący działania Stowarzyszenia w skład, którego weszło 15 osób z różnych miast całego kraju.

☒ Zainicjowano rozpoczęcie badań naukowych.

☒ Powołano Kierownika Zespołu Koordynatorów ds. badań naukowych w pielęgniarstwie operacyjnym .

☒ Powołano koordynatorów ds. badań naukowych.

31.07.2013r.

☒ Spotkanie w Ministerstwie Zdrowia w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych.

☒ W czasie spotkania **zapadła decyzja o utrzymaniu kursu kwalifikacyjnego i specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego.**

20.08.2013r.

- ❑ Ustawa z dnia 26 lipca 2013r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położniczej.
- ❑ Pojawia się zapis, że Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych przygotowuje nowe programy kształcenia pielęgniarek i położnych do dnia 23 sierpnia 2015r.

27.08.2013r.

☒ Złożenie przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Instrumentariuszek wniosku do Europejskiego Stowarzyszenia Pielęgniarek Bloku Operacyjnego (EORNA) z prośbą o przyjęcie w poczet członków.

12.09.2013r.

☐ Zorganizowanie pierwszej konferencji przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Instrumentariuszek. Konferencja odbyła się w Warszawie pod hasłem „Współczesne pielęgniarstwo operacyjne w Polsce – rozwój i integracja”.

12.12.2013r.

☐ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12.12.2013r. w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne.

W rozporządzeniu znajduje się **zapis dotyczący:**

☐ **specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego,**

☐ **kursu kwalifikacyjnego dla pielęgniarek w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego,**

☐ **kursu kwalifikacyjnego dla położnych w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego.**

OPRACOWANO NA PODSTAWIE: M. CIURUŚ- HISTORIA PIELĘGNIARSTWA OPERACYJNEGO.